

1.1 Wie zijn belanghebbenden en waarom?

De belangrijkste belanghebbenden zijn:

- De NVWA – vanwege haar verantwoordelijkheid voor toezicht en handhaving.
- Detaillisten/verkooppunten van tabaksproducten en aanverwante producten – omdat zij geraakt worden door de registratieplicht.
- Het Ministerie van VWS – beleidsverantwoordelijke en opdrachtgever voor de registratieplicht.
- Burgers van Nederland, met name jongeren en ex-rokers, vanwege de beoogde volksgezondheidseffecten van het tabaksontmoedigingsbeleid, waar deze registratieplicht aan bijdraagt.

1.2 Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

De NVWA, het ministerie van VWS en verkooppunten van tabaksproducten en aanverwante producten, zijn directe belanghebbenden. Aangezien het wetsvoorstel waartoe deze regeling behoort het handhaven van de Tabaks- en rookwarenwet faciliteert en deze wet het bevorderen van de volksgezondheid als doel heeft, zijn indirect alle burgers van Nederland belanghebbend.

1.3 Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

NVWA-medewerkers beschikken over zowel kennis en ervaring met het vraagstuk.

1.4 Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

De NVWA is via de Uitvoerings- en handhavingstoets (UHT) gekend.

In verband met artikel 5.3 van het WHO Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging dienen overheden terughoudend te zijn in hun contact met de tabaksindustrie om te voorkomen dat de tabaksindustrie invloed kan uitoefenen op de vaststelling van beleid en regelgeving. Verkooppunten van tabaksproducten en aanverwante producten worden tot de tabaksindustrie gerekend. Zij kunnen hun inbreng publiekelijk kenbaar maken tijdens de internetconsultatie, evenals andere burgers van Nederland.

2.1 Wat is het probleem?

Momenteel is er geen volledig en nauwkeurig overzicht van alle verkooppunten die tabaksproducten en aanverwante producten verkopen. Zonder dit overzicht heeft de NVWA geen optimaal overzicht over alle te inspecteren verkooppunten en heeft VWS geen goed overzicht van de ontwikkelingen van het aantal en soort verkooppunten.

2.2 Wat zijn de oorzaken van het probleem?

De afwezigheid van een compleet en actueel register van verkooppunten van tabaksproducten en aanverwante producten.

2.3 Wat is de omvang van het probleem?

Door de afwezigheid van nauwkeurige registratie is de precieze omvang van het aantal verkooppunten van tabaksproducten en aanverwante producten onduidelijk. Uit publicaties van de NVWA over de naleving van de tabaks- en rookwarenwet (bijvoorbeeld verkoopverboden, uitstalverbod, reclameverbod) blijkt dat naleving in een aanzienlijk aandeel van de verkooppunten nog niet op orde is. Hieruit volgt dat het belangrijk is om elk verkooppunt te inspecteren. Daarnaast is het verminderen van verkooppunten een speerpunt in het tabaksontmoedigingsbeleid van de Rijksoverheid. Goed kunnen monitoren hoe het staat met deze vermindering is daarom van belang.

2.4 Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Momenteel schrijft de wet voor welke winkels geen tabaksproducten en aanverwante producten mogen verkopen en zijn er regels voor deze verkooppunten. Recentelijk is met het verkoopverbod voor supermarkten het verkooppuntenlandschap voor tabaksproducten en aanverwante producten flink opgeschud. Veel verkooppunten zijn verdwenen, veel nieuwe zijn ontstaan. Er is een gerede kans dat sommige van de nieuwe verkooppunten buiten het zicht van de NVWA zijn.

2.5 Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Zonder ingrijpen blijft de huidige situatie bestaan waarin geen goed overzicht is van het aantal en soort verkooppunten van tabaksproducten en aanverwante producten en de ontwikkelingen daarvan. Het risico van meer verkooppunten is een lagere drempel om rookwaren te kopen. Het risico van slechte naleving is dat meer kinderen, jongeren, ex-rokers, stoppers en rokers in aanraking komen met tabaksproducten en aanverwante producten waardoor er meer gerookt zal worden. Roken heeft grote negatieve gevolgen voor de gezondheid.

3. Wat is het beoogde doel?

a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Het doel van de registratieplicht is om zowel de NVWA als de overheid te voorzien van een actueel overzicht van verkooppunten van tabaksproducten en aanverwante producten. Hiermee wordt de NVWA gefaciliteerd in het handhaven van de Tabaks- en rookwarenwet en kan de overheid wanneer nodig het tabaksontmoedigingsbeleid bijsturen.

b) Aan welke duurzame ontwikkelingsdoelen (sustainable development goals, SDG's) en brede welvaartsuitkomsten dragen de doelen bij?

De registratieplicht faciliteert de handhaving van de Tabaks- en rookwarenwet en voorziet de Rijksoverheid van een actueel overzicht van verkooppunten van tabaksproducten en aanverwante producten, waarmee goed zicht gehouden kan worden op het verminderen van de verkooppunten. Het overkoepelende doel van het tabaksontmoedigingsbeleid is het bevorderen van de volksgezondheid. Daarmee draagt de registratieplicht bij aan SDG3 (goede gezondheid en welzijn) en de brede welvaart (gezondheid, levensverwachting).

4. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

Voor het faciliteren van de handhaving en het monitoren van het aantal en soort verkooppunten kan zowel een registratieplicht als een vergunningstelsel ingevoerd worden.

a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

Er kan aangehaakt worden bij het bestaande registratiesysteem voor tabaksspeciaalzaken van de NVWA en er kan gebruik gemaakt worden van e-Herkenning zodat minder gegevens zelf ingevuld hoeven te worden.

b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

Een registratieplicht of een vergunningstelsel invoeren.

c) Wat is de beleidstheorie (doelenboom) per kansrijke beleidsoptie?

Registratieplicht/vergunningstelsel → Overzicht → Handhaving → Beperking beschikbaarheid → Minder rookgedrag → Verbeterde volksgezondheid.

5. Wat zijn de gevolgen van de opties?

- Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

Registratieplicht: lage regeldruk, betere handhaving, relatief snelle invoering

Vergunningstelsel: hoge lasten, trage invoering

- Welke verplichte toetsen zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

- UHT/NVWA: registratie is handhaafbaar, uitvoerbaar, fraudebestendig (mits met goede communicatie en boeteprikkels).

- ATR-toetsing: Op basis van een opmerking van de ATR is het registreren van gegevens over de bedrijfsvoering van de detaillist niet meer in de regeling opgenomen.

- Toets vrij verkeer van goederen (EU): er is geen belemmering, registratie is verkoopmodaliteit, niet in strijd met EU-regels.

- Autoriteit Persoonsgegevens (AP): op dit moment ligt bij de AP een adviesaanvraag voor over het verwerken van persoonsgegevens in de regeling.

6. Wat is de voorkeursoptie?

a) Wat is het voorstel?

Invoering van een registratieplicht voor alle verkooppunten van tabaksproducten en aanverwante producten.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- **doeltreffendheid en doelmatigheid;** actueel overzicht maakt gerichte handhaving mogelijk en snelle beleidsbijsturing.

- **uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief doenvermogen, regeldruk en handhaving);** registratie via bestaand systeem (e-Herkenning), lage administratieve lasten. Het gaat om een eenvoudig digitaal proces waaraan de detaillisten jaarlijks herinnerd worden. De regeldruk is beperkt (15 minuten per registratie per jaar) en heeft geen effect op burgers of producenten.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

- Onvolledige naleving door onbekendheid of onwil.
- Kans op onjuiste registratie.
- Beperkte toezichtcapaciteit NVWA

d) Hoe ziet de voorgenomen monitoring en evaluatie eruit?

Uit het registratiesysteem wordt elk kwartaal een overzicht van het totale aantal verkooppunten per provincie en gemeente opgesteld. In overleg met de NVWA zal de uitwerking van de registratieplicht besproken worden.